

Bijenhouden in november

Leo van der Heijden

Ook nu het bijenseizoen is afgelopen hebben onze bijenvolken aandacht nodig. Door een regelmatige controle van de bijenstand zien we bijvoorbeeld tijdig eventueel vandalisme, heel vervelend voor imker en bijen. Dergelijke vernieling hoeft niet direct door opgeschoten jongeren veroorzaakt te zijn. Bij vandalisme aan onze bijenstand denk ik meer aan allerlei dieren die in de komende winterperiode onze bijenvolken zien als een extra voorraad voedsel.

Beestachtige vandalen

Lastpakken zijn spechten, spitsmuizen en mezen. Spechten en mezen lokken de bijen naar buiten door op de vliegplank of tegen de kast te 'kloppen'. Bijen die zich buiten wagen worden direct opgepikt. Spechten maken met gemak een gat in een (kunststof) kast. Over de kast een vogelnet spannen is dan het enige wat helpt. Muizen, met name spitsmuizen, kruipen in de wintermaanden de bijenkast in op zoek naar voedsel. Veld- en huismuizen gebruiken soms de beschutting van een bijenkast om een nest te maken. Als de bijen op de wintertros zitten, kunnen de muizen ongestoord naar binnen wandelen. Daar knagen ze de onbezette raten stuk en bevullen de kast met hun ontlasting. Alleen de spitsmuis is een insecteneter en kan veel bijen opeten die van de tros los komen door de onrust die ze heeft veroorzaakt. Om muizen te weren kan

voor het vlieggat een strook vierkant gaas (maaswijdte 0,5 x 0,5 mm) bevestigd worden. De vliegspleet blijft hierdoor volledig open, wat de ventilatie ten goede komt. Er zijn ook muizenroosters te koop.

De stoep vegen

Controleer na een koudeperiode of de openingen niet verstopt zijn door dode bijen. Tijdens die koude tijd sterven de bijen in de kast doordat ze niet kunnen uitvliegen. Even het muizenrooster verwijderen en met een stokje of bijenveger de dode bijen uit de kast vegen. Hierdoor kunnen de bijen bij mooi weer ongehinderd naar buiten. En wat misschien nog wel belangrijker is de ventilatie van de kast is weer op orde.

Ventilatie

Voor voldoende ventilatie laten sommige imkers de gaasbodem ook gedurende de winter volledig open. Als de bijenkast op een beschutte plek staat is dit geen probleem. Het feit dat bijen de gaasbodem met propolis dichtkitten geeft aan dat bijen liever een gesloten bodem willen. Dat is voor mij de reden om de gaasbodem zoveel mogelijk met een varroalade te sluiten. Alleen tijdens warme zomerdagen haal ik de lade er uit.

Extra nut van varroalade

De varroalade moet wel regelmatig worden schoongemaakt. In het voor- en najaar, als de temperatuur nog voldoende

hoog is, is de varroalade een broedplaats voor de larven van de grote en kleine wasmot. Elke twee tot drie weken na inspectie de lade schoonmaken is voldoende.

Kijk bij deze inspectie naar de aanwezigheid van varroamijten, poepjes van muizen, kapot geknaagde bijen en vocht- en schimmelplekken. Het zijn indicatoren van het welzijn van het bijenvolk. De hoeveelheid wasmul vertelt iets over de grootte van het bijenvolk. De plek van de wasmul verradt waar de bijentros zit. Schimmel op de varroalade geeft aan dat het volk last heeft van vocht. Zorg dat de kast voldoende hoog staat zodat geen optrekend vocht van de grond in de kast komt. Zet de kast ook een klein beetje schuin naar voren. Het condenswater dat in de kast ontstaat, kan dan via de vliegspleet naar buiten. Zorg ook dat de vliegplank wat naar beneden hangt. Het komt nogal eens voor dat de vliegplank horizontaal of zelfs iets schuin omhoog staat.

Regenwater loopt dan van de vliegplank de kast in. Het zal duidelijk zijn dat dat niet goed is. Bijen hebben een droge kast nodig. Dan kunnen ze strenge vorst makkelijk weerstaan.

Oxaalzuur: voorwerk

In de maand november is het nog te vroeg om oxaalzuur te druppelen. Het bijenvolk moet zonder broed zijn voor een effectieve behandeling met oxaalzuur. Afhankelijk van de temperatuur en het bijenras kan er nog een klein broednestje

foto's: Leo van der Heijden

Spechtschade aan vliegspleet bijenkast

Wasmul op varroalade